

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że K. K. (1) (po zamążpójściu , przyjęła nazwisko męża - K.) od dnia 10 lutego 2015 r. jako pracownik u płatnika składek M. K. (1) nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał na krótki okres pomiędzy zatrudnieniem K. K. (3) (K.) (10 lutego 2015 r.) , a wystąpieniem u niej niezdolności do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży (22 marca 2015 r.). Organ rentowy wskazał , że K. K. (3) (K.) została zatrudniona na stanowisku pracownika biurowego w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy i z wynagrodzeniem w wysokości 1 750,00 zł plus ryczałt 100,00 zł za pracę w godzinach nadliczbowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał , że płatnik składek zgłosił K. K. (3) (K.) do ubezpieczeń społecznych w dniu 10 lutego 2015 r. tj. w trakcie kiedy przebywał na zwolnieniu lekarskim (zasiłek chorobowy w okresie od 15 września 2014 r. do 28 lutego 2015 r.) . W ocenie organu rentowego brak jest w niniejszej sprawie dowodów potwierdzających rzeczywiste wykonywanie pracy przez K. K. (3) (K.) , a ponadto pracodawca nie miał realnej potrzeby zatrudnienia pracownika na powierzonym jej stanowisku. W ocenie organu rentowego celem nawiązania stosunku pracy nie było jego zrealizowanie , a jedynie uzyskanie świadczeń wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja k.63 – 65 akt ZUS/

W dniu 7 lipca 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie K. K. (3) (K.) od ww. decyzji , w którym wniosła o jej zmianę poprzez stwierdzenie , że od dnia 10 lutego 2015 r. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę zawartej z płatnikiem M. K. (1). Odwołująca wskazała , że jest stan zdrowia (tj. kontuzja ortopedyczna i przebywanie w związku z tą okolicznością na długotrwałym zwolnieniu lekarskim od 1 listopada 2014 r. do 9 lutego 2015 r.) nie pozwalał jej na wcześniejsze podjęcie zatrudnienia (ponadto do dnia 25 kwietnia 2014 r. była uczennicą technikum w Zespole Szkół (...)). K. K. (3) (K.) zaznaczyła , że w okresie od 22 marca 2015 r. do 8 maja 2015 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży oraz , że do jej obowiązków pracowniczych na powierzonym stanowisku pracy należało w szczególności : prowadzenie biura firmy , w tym odbiór i wysyłka korespondencji , obsługa internetowej skrzynki pocztowej , gromadzenie i weryfikacja poprawności dokumentów przed przekazaniem do księgowania; przygotowywanie dokumentów do rozliczenia pracowników ; współpraca w zakresie zaopatrzenia w materiały i części zamienne , odbiór towarów oraz faktur; nadzór nad tankowaniem paliwa na terenie bazy firmy. W ocenie skarżącej u pracodawcy istniała gospodarcza potrzeba zatrudnienia pracownika na powierzonym jej stanowisku , a ponadto posiadała ona zarówno doświadczenie zawodowe w tym zakresie (uczestniczyła w wcześniejszym prowadzeniu firmy płatnika) jak i legitymowała się stosownym wykształceniem. Zdaniem skarżącej nie jest możliwym przyjęcie pozorności oświadczenia woli przy zawieraniu umowy o pracę , w sytuacji gdy pracownik podjął i ją wykonywał , a tak było w jej przypadku.

/odwołanie k.2-7/

W odpowiedzi na odwołanie , która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 21 lipca 2015 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.24-25/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Od dnia 15 maja 1998 r. płatnik M. K. (1) prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług transportowych oraz wykonywaniu robót ziemnych , rozbiórek , a także wyburzeń budynków. Główna siedziba firmy płatnika zlokalizowana jest przy ulicy (...) w Ł. , gdzie swoją siedzibę ma również firma żony płatnika. Firma płatnika zatrudnia 15 osób oraz dysponuje około 40 samochodami , z czego większość stanowią

samochody ciężarowe. W zakresie czynności księgowych firma płatnika korzysta z usług zewnętrznej firmy. Kwestie związane z rozliczaniem i wystawianiem faktur firma płatnika załatwia we własnym zakresie.

/okoliczności bezsporne , a nadto zeznania zainteresowanego min.00:14:52 – 00:15:53 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 w związku z zeznaniami min.00:15:24 – 00:20:48 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 oraz w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.64-64 odwrót/

M. K. (1) wraz z rodziną zamieszkuje pod tym samym adresem , pod którym znajduje się siedziba jego firmy.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni K. K. (3) (**do dnia 18 czerwca 2016 r. nosząca nazwisko K.**) urodziła się (...), legitymuje się wykształceniem średnim – ukończyła Technikum w Zespole Szkół (...); z zawodu jest technikiem fryzjerem. W okresie od października 2014 r. do stycznia 2015 r. K. K. (3) była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

/okoliczność bezsporna/

K. K. (3) jest córką M. K. (1).

/okoliczność bezsporna/

Z uwagi na trudności w podjęciu przez wnioskodawczynię zatrudnienia w wyuczonym zawodzie , a także ze względu na posiadaną przez nią wiedzę w zakresie funkcjonowania firmy ojca, z uwagi na świadczoną przez wnioskodawczynię pomoc w firmie płatnika we wcześniejszym okresie , M. K. (1) postanowił zatrudnić swoją córkę w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony.

/zeznania płatnika min.00:14:52 – 00:15:53 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 w związku z zeznaniami min.00:15:24 – 00:20:48 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 oraz w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.64-64 odwrót oraz zeznania wnioskodawczyni min.00:14:03 – 00:14:52 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 , w związku z zeznaniami min. 00:04:11 – 00:13:36 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w związku w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k.61 odwrót – k.62 odwrót/

W dniu 10 lutego 2015 r. pomiędzy M. K. (1) , a K. K. (3) (zamieszkałą przy ulicy (...) w Ł.) zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony od 10 lutego 2015 r. W treści umowy wskazano, że K. K. (3) będzie świadczyć pracę na stanowisku pracownika biurowego z wynagrodzeniem w wysokości 1 750,00 zł plus ryczałt 100,00 zł za pracę w godzinach nadliczbowych i dni wolne od pracy tj. łącznie 1 850,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania obowiązków pracowniczych, wskazano teren województwa (...) i województw sąsiednich.

/dokumentacja pracownicza wnioskodawczyni k.33/

Płatnik składek zgłosił K. K. (3) do ubezpieczeń społecznych oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego w dniu 10 lutego 2015 r.

/ustalenia w aktach ZUS/

W chwili zawierania powyższej umowy o pracę, o fakcie zajęcia w ciążę przez wnioskodawczynię, wiedziała zarówno ona jak i płatnik. Cięża wnioskodawczyni została stwierdzona w dniu 2 lutego 2015 r.

/okoliczność bezsporna , a nadto dokumentacja medyczna k.35 – 38 oraz k.99/

W początkowym okresie przebiegu ciąży nie istniały przeciwwskazania do wykonywania przez wnioskodawczynię pracy zarobkowej. W sytuacji zaś wystąpienia u niej czasowej niezdolności do pracy, wystawiano stosowne zwolnienia lekarskie (od 22 marca 2015 r. do 8 maja 2015 r.).

/zeznania świadka B. G. min.00:06:10 – 00:14:08 protokołu rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 r. , płyta CD k.156/

Zaświadczenie lekarskie z dnia 10 lutego 2015 r. wskazuje na brak przeciwwskazań do wykonywania przez wnioskodawczynię obowiązków pracowniczych na stanowisku pracownika biurowego.

/zaświadczenie lekarskie k.24 akt ZUS/

W dniach od 10 do 11 lutego 2015 r. K. K. (3) odbyła szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Z treści zaświadczenia wynika ,że szkolenie to przeprowadził M. K. (1).

/karta szkolenia BHP k.25 akt ZUS/

W okresie od 15 września 2014 r. do 28 lutego 2015 r. M. K. (1) był niezdolny do pracy i z tego tytułu pobierał zasiłek chorobowy.

/ustalenia w aktach ZUS/

Do powierzonych wnioskodawczyni obowiązków pracowniczych należało w szczególności :

- prowadzenie biura firmy tj. odbiór i wysyłka korespondencji , obsługa internetowej skrzynki pocztowej , gromadzenie i weryfikacja poprawności dokumentacji przed przekazaniem do księgowania.
- przygotowywanie dokumentów do rozliczenia pracowników.
- współpraca w zakresie zaopatrzenia w materiały i części zamienne.
- odbiór towarów oraz faktur.
- nadzór nad tankowaniem paliwa na terenie bazy firmy.
- podpisywanie dokumentów zakupu/dowodów WZ , faktur itp.
- przesyłanie drogą internetową (w imieniu i uzgodnieniu z właścicielem) dokumentację firmy współpracującym firmom.
- dotrzymanie terminów w zakresie płatności firmy do ZUS orz US.

/zakres obowiązków pracowniczych w dokumentacji osobowej wnioskodawczyni k.33/

Powierzone czynności K. K. (3) wykonywała przede wszystkim w biurze firmy płatnika , a w zależności od zaistniałych okoliczności dostarczała (za pomocą samochodu) części zamienne do zepsutych urządzeń znajdujących się na terenie realizowanych przez firmę prac , bądź też zawoziła zepsute części do punktu naprawy. Wnioskodawczyni dokonywała również zakupu części w pobliskich hurtowniach. K. K. (3) zajmowała się korespondencją firmy , tankowała samochody ze znajdującego się na terenie bazy zbiornika , wystawiała faktury (które również podpisywała i opatrywała swoją imienną pieczęcią), rozliczała czas pracy pracowników , kontrolowała spalanie paliwa , porządkowała karty drogowe. Wnioskodawczyni świadczyła pracę w godzinach od 8 do 16 od poniedziałku do piątku stosownie do poleceń płatnika. K. K. (3) podpisywała listy obecności w pracy.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:14:03 – 00:14:52 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 , w związku z zeznaniami min. 00:04:11 – 00:13:36 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w

związku w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k.61 odwrót – k.62 odwrót , faktury : k.129 , 134, 138,140 , 141 , listy obecności k.16-19/

Pierwsza niezdolność do pracy trwała u wnioskodawczynie w okresie od 22 marca 2015 r. do 8 maja 2015 r. , a kolejna od dnia 28 czerwca 2015 r.

/zeznania wnioskodawczynie min.00:14:03 – 00:14:52 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 , w związku z zeznaniami min. 00:04:11 – 00:13:36 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w związku w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami k.61 odwrót – k.62 odwrót/

W związku z dużą ilością pracy ,wnioskodawczynie wykonywała (na zasadzie pomocy) pewne czynności na rzecz firmy płatnika także w weekendy.

/zeznania zainteresowanego min.00:14:52 – 00:15:53 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 w związku z zeznaniami min.00:15:24 – 00:20:48 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.64-64 odwrót/

W zakresie powierzonych obowiązków pracowniczych wnioskodawczynie dokonywała zakupu (w punktach sprzedaży kontrahentów) części zamiennych do samochodów ciężarowych , a także materiałów wynikających ze specyfiki prowadzonej przez płatnika działalności gospodarczej (tj. łożysk , śrub czy też siłowników hydraulicznych).

/zeznania świadków: M. C. k.63 , M. D. min.00:18:35 – 00:22:18 oraz R. G. min.00:22:18 – 00:24:43 protokołu rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 r. , płyta CD k.156/

W siedzibie firmy płatnika, wnioskodawczynie zajmowała się sprawami biurowymi, wystawiała faktury, a także sporządzała raporty, dotyczące wykonanych przez firmę płatnika, robót. K. K. (3) rozliczała pracowników firmy z ilości zużytego paliwa (m.in. spisywała stan licznika samochodu) , a także przepracowanych przez nich godzin pracy. W zależności od sytuacji, wnioskodawczynie dowoziła części zamienne na teren realizowanych przez firmę płatnika prac.

/zeznania świadków: R. P. (1) k.63-63 odwrót , D. A. min.00:14:08 – 00:18:35 , M. K. (2) min.00:24:43-00:28:37 , T. M. min.00:28:37 – 00:32:30 protokołu rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 r. , płyta CD k.156/

W związku z realizowanymi przez firmę płatnika usługami na rzecz firm (...), pracownik wskazanych firm kontaktował się z wnioskodawczynią, w przedmiocie rozliczenia przejechanych przez kierowców kilometrów tras. W związku z powyższym, wnioskodawczynie sporządzała stosowną korespondencję mailową.

/zeznania świadka R. P. (2) k.63 odwrót – k.64/

Za świadczoną pracę płatnik składek wypłacał wnioskodawczynie wynagrodzenie na jej rachunek bankowy.

/wyciągi z rachunku bankowego k.68 – 72/

Od 2014 r. wnioskodawczynie zamieszkiwała w mieszkaniu znajdującym się przy ulicy (...) w Ł. (tj. w mieszkaniu należącym do rodziców wnioskodawczynie , gdzie została ona zameldowana od dnia 6 lutego 2015 r.) .Od 2015 r. wnioskodawczynie mieszkała ze swoim partnerem , z którym prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. **W 2015 r. płatnik składek nie prowadził wspólnego gospodarstwa domowego z wnioskodawczynią.**

/zeznania świadka B. K. min.00:05:11 – 00:06:58 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 oraz zeznania zainteresowanego min.00:14:52 – 00:15:53 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 w związku z zeznaniami min.00:15:24 – 00:20:48 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.64-64 odwrót oraz zeznania wnioskodawczynie min.00:14:03 – 00:14:52 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 , w związku z zeznaniami min. 00:04:11 – 00:13:36 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w związku w związku z jej informacyjnymi

wyjaśnieniami k.61 odwrót – k.62 odwrót , potwierdzenie zameldowania na pobyt stały k.217 , akt notarialny k.218-221/

Wnioskodawczyni urodziła dziecko w dniu 10 października 2015 r.

/okoliczność bezsporna/

Podczas nieobecności w pracy obowiązki pracownicze wnioskodawczyni były wykonywane przez płatnika składek bądź jego żonę. W późniejszym okresie, płatnik składek **zatrudnił pracownika** w miejsce nieobecnej wnioskodawczyni.

/zeznania zainteresowanego min.00:14:52 – 00:15:53 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249 w związku z zeznaniami min.00:15:24 – 00:20:48 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.209 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami k.64-64 odwrót/

Łączący wnioskodawczynię oraz zainteresowanego stosunek pracy nie uległ rozwiązaniu , ale K. K. (3) nie powróciła do pracy.

/zeznania wnioskodawczyni min.00:14:03 – 00:14:52 protokołu rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 r. , płyta CD k.249/

W 2014 r. przychód firmy płatnika wyniósł 4 687 597,00 zł , a dochód 571 083,51 zł.

W lutym 2015 r. przychód firmy płatnika wyniósł 831 263,60 zł , a dochód 358 653,56 zł.

/roczne zeznanie podatkowe za 2014 r. k.31 – 34 oraz zestawienie k.36 akt ZUS/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, a także w oparciu o zeznania świadków: M. C. , M. D. , R. G. , R. P. (1) , D. A. , M. K. (2) , T. M. , R. P. (2) , B. K. , B. G. oraz wnioskodawczyni i zainteresowanego.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że K. K. (3) podjęła i faktycznie wykonywała pracę w firmie (...). Sąd uznał, iż zarówno zeznania wnioskodawczyni jak i zainteresowanego oraz świadków są spójne , konsekwentne , logiczne i znajdują potwierdzenie w dokumentach załączonych do akt. Z zeznań tych wynika wprost czym zajmowała się wnioskodawczyni w trakcie wykonywania pracy. Nie budzą również zastrzeżeń Sądu okoliczności jakie legły u podstaw zatrudnienia wnioskodawczyni.

W odniesieniu do kwestii dokonania przez płatnika zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń i przeprowadzenia w stosunku do niego szkolenia w zakresie BHP w czasie gdy płatnik był niezdolny do pracy wskazać należy , że autentyczność wskazanych dokumentów nie została w jakikolwiek sposób podważona podczas niniejszego postępowania. W ocenie Sądu samo dokonanie przez płatnika powyższych czynności w czasie jego niezdolności do pracy nie mogło w jakikolwiek sposób rzutować na ocenę czy wnioskodawczyni faktycznie pracę świadczyła. Kwestia zaś aktywności zawodowej płatnika w czasie korzystania przez niego ze zwolnienia lekarskiego może być przedmiotem ewentualnego, odrębnego postępowania w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy wnioskodawczyni faktycznie podjęła i wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze z tytułu zatrudnienia w firmie (...).

Zgodnie z **art. 6 ust 1 pkt.1 i art. 13 pkt.1** ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.963 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Przez nawiązanie stosunku pracy, zgodnie z **art. 22 § 1 k.p.** pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. W myśl **§ 1¹ art. 22** k.p. zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Równocześnie w myśl § 1² art. 22 k.p. nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy, określonych w § 1.

W kwestii cech odróżniających umowę o pracę od innych umów ukształtowało się bardzo bogate orzecznictwo sądowe. Przede wszystkim, zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, o wyborze rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony (art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p.), kierując się nie tyle przesłanką przedmiotu zobowiązania, ile sposobu jego realizacji (por. wyrok SN z 13 kwietnia 2000 r., I PKN 594/99, OSNAPiUS 2001 nr 21, poz. 637). Zatrudnienie nie musi mieć charakteru pracowniczego. Praca może być bowiem świadczona także na podstawie umów cywilnoprawnych (por. wyrok SN z 9 grudnia 1999 r., I PKN 432/99, OSNAPiUS 2001 nr 9, poz. 310). Decydujące jednak znaczenie należy przypisać woli stron i zamiarowi ukształtowania w określony sposób treści łączącego je stosunku prawnego, zamiarowi towarzyszącemu zawarciu i kontynuowaniu stosunku umownego. Dopiero w razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym - nazwanym przez nie umową o pracę - zdecydowanie nie występowały elementy typowe dla stosunku pracy (art. 22 k.p.), występowały natomiast elementy obce stosunkowi pracy (np. brak podporządkowania), nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę. Wówczas, dla ustalenia, że stron nie łączył stosunek pracy, nie jest konieczne precyzyjne nazwanie łączącej strony umowy cywilnoprawnej (por. wyrok SN z 14 lutego 2001 r., I PKN 256/00, OSNAPiUS 2002 nr 23, poz. 564).

Umowa, na podstawie której jest świadczona praca, nie może mieć mieszanego charakteru, łączącego elementy umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2002 r., I PKN 786/00, OSNP 2004 nr 2, poz. 30). W świetle art. 22 § 1¹ k.p. oceny charakteru umowy należy dokonywać nie tylko na podstawie przyjętych przez jej strony postanowień, które mogą mieć na celu stworzenie pozoru innej umowy, lecz także na podstawie faktycznych warunków jej wykonywania /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2010 r. I PK 8/10, LEX nr 602668/.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jako podstawowe cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych wymienione zostały: dobrowolność; osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, powtarzający się; podporządkowanie, wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie wyznaczonym przez niego; ryzyko pracodawcy; odpłatny charakter zatrudnienia /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 r. sygn. I PK 110/06 opubl. M.P.Pr. (...); wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r. sygn. III PK 39/09, LEX 578140/. W wyroku z dnia 25 listopada 2005 r. I UK 68/05 Sąd Najwyższy stwierdził, iż wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy (pracy podporządkowanej) jest cechą o charakterze konstrukcyjnym dla istnienia stosunku pracy /opubl. Wokanda 2006/4/26, Lex 177165/. Z kolei w uzasadnieniu do wyroku z dnia 7 marca 2006 r. sygn. I PK 146/05 Sąd Najwyższy przypomniał, iż cechami charakterystycznymi dla stosunku pracy – wskazywanymi w orzecznictwie – są także: obowiązek osobistego wykonywania pracy, zakaz wyręczania się osobami trzecimi; bezwzględne obowiązywanie zasady odpłatności; pracowniczy obowiązek starannego działania, a nie osiągnięcia rezultatu, oraz obciążenie pracodawcy ryzykiem prowadzenia działalności; wykonywanie pracy skooperowanej, zespołowej; ciągłość świadczenia pracy; występowanie pewnych cech charakterystycznych dla stosunku pracy, np. wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Sąd Najwyższy wskazał także, że o kwalifikacji stosunku prawnego jako stosunku pracy decyduje przede wszystkim sposób wykonywania zatrudnienia. Strony mogą więc złożyć wyraźne oświadczenia woli co do ukształtowania podstawy prawnej zatrudnienia. Jednak nawet bez wyraźnego wyrażenia woli przez strony (złożenia oświadczeń woli w tym zakresie) stosunek prawny może być kwalifikowany jako stosunek pracy, jeżeli strony wykonują go w sposób charakterystyczny dla tego stosunku prawnego /opubl. OSNP 2007/5-6/67/.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się nadto, że dla włączenia do ubezpieczenia społecznego niezbędna jest przynależność do określonej w ustawie systemowej grupy podmiotów podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. O tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art. 22 kp formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to umowę taką uważa się za zawartą dla pozorów - art. 83 § 1 kc. Umowa taka nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 r. sygn. II UK 148/07, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. sygn. II UK 321/04, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 11-12, poz. 190, str. 503; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 r. sygn. II UKN 244/00, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2002, Nr 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r. sygn. II UK 204/09, LEX nr 590241/.

Przy czym nie jest to jedyna postać pozorności umowy o pracę. Pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. W każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., sygn. I UK 120/06, opubl. OSNP 2007 nr 19-20, poz. 294; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. I UK 43/09, LEX nr 529772; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011 r. sygn. II UK 20/11, opubl. LEX nr 885004, M.P.Pr. (...)/.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy zakwestionował ważność umowy o pracę zawartej w dniu 10 lutego 2015 r. pomiędzy M. K. (1), a jego córką K. K. (3) stojąc na stanowisku, iż podpisanie umowy o pracę oraz zgłoszenie K. K. (3) do ubezpieczeń społecznych były czynnościami pozornymi dokonanyymi jedynie w celu uzyskania przez nią świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle dokonanych ustaleń faktycznych nie ma podstaw do uznania, że zawarta między M. K. (1), a K. K. (3) umowa o pracę w opisany przez strony sposób nie była realizowana. Całokształt okoliczności wskazuje jednoznacznie, że stanowisko przedstawione przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie znajduje oparcia w stanie faktycznym. Podkreślić należy, że w chwili zawierania spornej umowy o pracę stan zdrowia wnioskodawczynie pozwalał na podjęcie przez nią powierzonych jej obowiązków pracowniczych. Co również istotne, wnioskodawczynie w chwili podejmowania obowiązków pracowniczych знаła specyfikę firmy, gdyż już wcześniej wykonywała na rzecz płatnika określone czynności (ich charakter odpowiadał wówczas pomocy jaką świadczą dzieci w czasie gdy pozostają na utrzymaniu rodziców). Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze od dnia 10 lutego 2015 r. do momentu powstania u niej czasowej niezdolności do pracy (tj. od 22 marca 2015 r. do 8 maja 2015 r. oraz od dnia 28 czerwca 2015 r.). Specyfika działalności firmy płatnika sprawiała, że wnioskodawczynie wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze zarówno w siedzibie płatnika (np. wystawiała faktury, rozliczała czas pracy czy też zajmowała się korespondencją) jak i też stosownie do zaistniałej sytuacji (np. z uwagi na konieczność dowiezienia określonej części zamiennej) poza jego siedzibą. Wnioskodawczynie w całym spornym okresie podlegała kierownictwu płatnika, świadczyła pracę w określonych stałych godzinach, ale co również istotne nie posiadała samodzielności decyzyjnej co do wykonywania określonych obowiązków pracowniczych. Sąd pragnie także podkreślić, że stosunek łączący strony spornej umowy pomimo, że wnioskodawczynie jest córką płatnika nie nosił cech charakterystycznych dla współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Wskazać bowiem należy, iż zarówno w chwili zawierania spornej umowy jak i jej świadczenia wnioskodawczynie nie zamieszkiwała z płatnikiem, prowadząc własne, odrębne gospodarstwo domowe.

Sąd pragnie jednocześnie zwrócić uwagę, że nawet gdyby przyjąć, iż rzeczywistym celem zawartej umowy o pracę była wyłącznie chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego to dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (bądź uzyskania wyższych świadczeń), jako cel podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana, a tak było w przypadku K. K. (3). Chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę, ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy, a zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala stwierdzić/por. wyroki: z dnia 13 maja 2004 r. II UK 365/2003 Monitor Prawniczy 2006/5 str. 260; z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/2004 OSNP 2005/15 poz. 235; z dnia 28 kwietnia 2005 r. I UK 236/2004 OSNP 2006/1-2 poz. 28, z dnia 9 sierpnia 2005 r. III UK 89/2005 OSNP 2006/11-12 poz. 192; z dnia 24 stycznia 2006 r. I UK 105/2005, z dnia 14 lutego 2006 r. III UK 150/2005; z dnia 30 maja 2006 r. II UK 161/2005, z dnia 2 czerwca 2006 r. I UK 337/2005 Wokanda 2006/12 str. 29; z dnia 8 stycznia 2007 r. I UK 207/2006 z dnia/

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zaskarżoną decyzję ZUS zmienił i orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku, że K. K. (3) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i chorobowemu od dnia 10 lutego 2015 roku jako pracownik płatnika składek M. K. (1).

Na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz K. K. (3) i M. K. (1) kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz.1804 z późn. zm.). Zgodnie z treścią §21 ww. rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego należy zatem ustalić na podstawie §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. 2013 roku, poz. 490 z późn. zm), przy uwzględnieniu treści §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015 roku, poz.1078).

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

S.B.